

## Veldwerk najaar 2001 en winter 2001/02

Hieronder staat een overzicht van de belangrijkste veldwerkactiviteiten voor het komende winterhalfjaar. Het varieert van het eenvoudig noteren van de eerste waarneming van wintervogels (fenologie) tot deelname aan een trek-, Punt Transect- of gebiedstelling. Wilt u aan één of meer van de activiteiten meedoen, neem dan contact op met de desbetreffende coördinator.

Bij de zeetrek zijn de seizoenspatronen redelijk goed bekend. Echter zomer- en wintertellingen zijn er relatief weinig. Voortzetting van de tellingen is essentieel om seizoenspatronen van voorheen schaarse soorten, die nu in aantal zijn toegenomen, goed in kaart te kunnen brengen.

De rijke Haarlemse traditie van het landtrektellen lijkt gelukkig weer nieuw leven ingeblazen. Tellingen in de traditionele telperiode, eind september tot half november, kent een traditie vanaf de jaren vijftig. Aan de overige perioden moeten nog veel tellingen worden toegevoegd om de betrouwbaarheid van het doortrekpatroon over het gehele jaar te vergroten.

Voortzetting en een uitbreiding van de land- en zeetrekellingen in onderbezette perioden geeft wellicht een mogelijkheid om bepaalde langzame veranderingen in de seizoenspatronen te kunnen detecteren. Een interessante vraag kan bijvoorbeeld zijn of de patronen veranderen onder invloed van het optreden van het broeikaseffect (N.B. het optreden daarvan is nog steeds niet onomstotelijk aangetoond).

Het tellen van stookolieslachtoffers blijft een andere vaste activiteit die wel een impuls kan gebruiken. Door in het winterhalfjaar met een zekere regelmaat een stuk strand tussen IJmuiden en Noordwijk te controleren op stookpieten kan een bijdrage worden geleverd aan het monitoren van de olievervuiling op de Noordzee. Gegevens komen ook van het Vogelrampenfonds. Steve Geelhoed kan u er meer over vertellen.

Verder is de veldwerkcommissie blij met het vervolgen van jaarrondtellingen van de trek- en wintervogels in de Heksloot. De verzamelde kennis kan worden gebruikt om de waarde van het gebied binnen het kader van de natuurbescherming aan te tonen en de eventuele veranderingen door bepaalde beheersmaatregelen te monitoren.

Door een midwintertelling worden de watervogels jaarlijks in de gehele regio geteld. Om de waarde van de gegevens te vergroten zullen de

telgebieden worden verfijnd tot (eco)logische eenheden, zoals bijvoorbeeld Zuidpier en Houtrakkerbeemden, waar soms ook buiten de midwintertelling wordt geteld. Het seizoenverloop van de meeste soorten is nog relatief onbekend. Ook een regionaal beeld ontbreekt. De veldwerkcommissie wil het initiatief nemen om te komen te maandelijkse tellingen in de belangrijkste watervogelgebieden, voorzover dat daar nog niet regelmatig gebeurt. Dit zal stapsgewijs per gebied en per periode worden ingevuld.

SOVON organiseert al sinds jaar en dag de Punt-Transect-Telling (PTT) waarbij een teller in de tweede helft van december eenmaal op twintig vaste telpunten gedurende vijf minuten alle vogels registreert. Dit seizoen is er een aantal vacante PTT-routes, o.a. in de AW-duinen.

Als bijzondere telling is er dit jaar op 29 september weer de mogelijk om mee te doen aan de World Birdwatch, in Nederland gecoördineerd door Vogelbescherming Nederland. De opzet is hetzelfde als bij de vorige telling in 1999. Het doel van de veldwerkcommissie is om drie van de vijf telposten in onze regio te bezetten: Parnassia, 't Wed en Cronjé. Voor de twee overgebleven telposten zullen tellers van buiten de regio gezocht worden. Pim de Nobel coördineert de tellingen in onze regio.

Een ieder kan zich opgeven voor het veldwerk naar zijn of haar keuze. Kunt of wilt u zich echter nergens aan binden, stuur dan gewoon uw leuke vogelwaarnemingen op naar het waarnemingenarchief (zie de rubriek achterin de Fitis).

| Onderzoek        | Gebied          | Coördinator               |
|------------------|-----------------|---------------------------|
| Fenologie        | Regio           | Yvonne Schutter: 5626209  |
| Landtrek         | Parnassia       | Guido v. Leeuwen: 5313268 |
| Zeetrek          | Bl'daal aan Zee | Steve Geelhoed: 5333045   |
| Stookpieten      | Strand          | Idem                      |
| Nijlgans (sept.) | Regio           | Pim de Nobel: 5318631     |
| Ganzen/zwanen    | Regio           | Fred Cottaar: 5368692     |
| PTT              | Regio           | SOVON: 024-6848111        |
| Midwintertelling | Regio           | Roelof Boddaert: 5717773  |
| Heksloot         | Heksloot e.o.   | Frank Alink: 5271183      |
| World Birdwatch  | Regio           | Pim de Nobel: 5318631     |

*Namens de veldwerkcommissie,  
René Olivier*